

■ Utlåtande angående sökande till anställning som professor i Statskunskap vid Uppsala universitet

Inledning

Vid ansökningstidens utgång hade den rubricerade anställningen åtta sökande. Två av dessa, professor Walter Carlsnaes, Uppsala och docent Steven Saxonberg, Uppsala, har återtagit sin ansökan. De sex kvarvarande sökande till tjänsten är professor Gaudenz Assenza, Jena, professor Bo Bengtsson, Uppsala, docent Li Ben-nich-Björkman, Uppsala, professor Torbjörn Bergman, Umeå, docent Eric K. Stern, Stockholm samt docent Anders Westholm, Uppsala.

Vårt utlåtande består av en gemensam del där vi beskriver och värderar var och en av de sökande. Eftersom flertalet sökande presenterar en omfattande och intressant vetenskaplig produktion är vi relativt utförliga i denna del. Vi anger också vårt gemensamma ställningstagande vad avser de sökandes behörighet för den aktuella professuren, varefter huvudkandidaterna nomineras. I var sin individuell del rangordnar vi sedan huvudkandidaterna.

Vi har tagit del av de behörighetskrav som angetts i utlysningen och den anställningsordning som gäller vid Uppsala universitet. Vi har särskilt noterat att vid tillsättningen av denna anställning skall vikt fästas främst vid vetenskaplig och pedagogisk skicklighet, varvid särskild vikt skall fästas vid den vetenskapliga skickligheten. Denna skall ha visats genom självständiga forskningsinsatser som i betydande grad överstiger vad som krävs för docentkompetens.

Vi har också noterat att vid bedömningen av den pedagogiska skickligheten skall hänsyn tas till erfarenhet av planering, genomförande och utvärdering av undervisning samt av handledning och examination. Vidare noterar vi att administrativ skicklighet och skicklighet att utveckla och leda verksamhet skall beaktas. Samarbetsförmågan skall värderas. Hänsyn skall också tas till den sökandes benägenhet att samverka med det omgivande samhället liksom villigheten att informera om forskning. Den sökande skall kunna undervisa på både engelska och svenska.

Gaudenz Assenza

Gaudenz Assenza (f.1968) är för närvarande visiting professor vid Friedrich-Schiller-Universität Jena. Han tog sin Bachelor of Arts vid Middlesex University Business School, Master in Public Administration vid John F. Kennedy School of Government, Harvard University och Doctor of Philosophy vid St Antony's College i Oxford. Sedan 1999 har han varit gästprofessor vid bland annat universitetet i Tromsø. År 2005 förklarades han "docentkompetent" (privatdozent) på basis av sin habilitationsavhandling.

Vetenskapliga, pedagogiska och administrativa meriter

Assenza söker anställning enligt de rutiner som är gängse eller vanliga i internationella sammanhang. Istället för att lämna in sin doktors- och habilitationsavhandling och andra publikationer har Assenza sam-

manställt ett behändigt och överblickbart kompendium innehållande en redogörelse för sina vetenskapliga, pedagogiska och administrativa meriter, publikationsförteckning, information om en bokserie, förteckning över undervisning, tre rekommendationsbrev om pedagogisk skicklighet, kopior på akademiska betyg och sju "samples" av vetenskaplig skicklighet. Hans förteckning över publikationer (tio sidor) innehåller fem monografier (av vilka två är medförfattade), fyra redigerade böcker, fjorton bokkapitel, alla medförfattade, sex tidskriftsartiklar, av vilka fem är medförfattade, tio vetenskapliga rapporter, fem "conference proceedings", fem planerade läroböcker samt över tjugo texter som han kallar "current work" som ingår i New Book Series.

De sju texter, två tidskriftsartiklar och fem rapporter, som lämnats in för bedömning handlar om miljöpolitik, energipolitik och klimatpolitik. I ett fall har en recension av två av Assenzas böcker lämnats in för bedömning. Det betyder att det finns sex texter att utvärdera. I två andra fall har endast en engelsk sammanfattning av en tidskriftsartikel i Acta Universitatis Palackianae Olomucensis Facultas Philosophica Politologica lämnats in. De övriga texterna omfattar fallstudier (country reports) av "energy efficiency" i Belarus, Kazakstan, Bulgarien, Ryska federationen och Ukraina. United Nation Economic Commission for Europe är uppdragsgivare. FN-rapporterna innehåller intressanta fakta och faktaanalyser.

Ett karaktäristiskt drag i de inlämnade texterna är avsaknaden av en klar formulering av ett statsvetenskapligt forskningsproblem och påföljande statsvetenskaplig empirisk analys. Den pedagogiska meriteringen innehåller ett positivt rekommendationsbrev från Valdosta State Universi-

ty, ett positivt rekommendationsbrev från Civic Education Project, som inte är anknutet till något universitet och en ranking över lärare i statsvetenskap vid Jena Universitet. De administrativa meriterna består av ett projekt av "tredje uppgiften karaktär", ett projekt som är tänkt att utveckla samarbetet mellan universiteten och de politiska instanserna.

Ur bedömningssynpunkt aktualiserar de återopade handlingarna frågan om den internationella sökande har fått tillräcklig information om vilket slags arbeten som bör återopas och lämnas in för granskning. En granskning av utlysningstexten om den aktuella professorsanställningen visar dock att tillräcklig information har lämnats. Den samlade bedömningen är att Gaudenz Assenza inte har presenterat tillräckligt många meriter för att förklaras behörig för en anställning som professor i statsvetenskap.

Bo Bengtsson

Bo Bengtsson (f.1947) innehar sedan 1971 en civilekonomexamen från Handelshögskolan i Stockholm. Han tog en licentiatexamen 1993 och disputerade 1995 i statsvetenskap vid Uppsala universitet. År 2000 erhöll han en oavlönad docentur i statsvetenskap vid Uppsala universitet.

Under perioden 1971-1994 var han anställd vid Statens institut för byggnadsforskning som utredare och forskare och mellan 1995 och 2005 var han universitetslektor i statsvetenskap, särskilt bostadspolitik vid Institutet för bostads- och urbanforskning (IBF) och Statsvetenskapliga institutionen, Uppsala universitet. Sedan 2005 är han professor i statsvetenskap, särskilt bostads- och urbanpolitik.

Vetenskapliga meriter

Bo Bengtsson presenterar en omfattande publikationslista. Arton verk är rubricerade som monografier, redigerade volymer och publicerade rapporter och elva arbeten är artiklar i vetenskapliga tidskrifter. I dessa båda kategorier ingår en doktorsavhandling av sammanläggningskaraktär som, förutom av dess sammanfattningsdel, består av tio artiklar och andra skrifter. Fjorton artiklar i antologier redovisas också, liksom ett antal artiklar i Nationalencyklopedin och vad som benämns populärvetenskapliga arbeten. Övriga arbeten består av recensioner, kommentarer och fjorton opublicerade alster. Av redovisade monografier, artiklar i tidskrifter och kapitel i antologier är nio samförfattade eller samredigerade med andra forskare. Sju arbeten är publicerade i utländska specialtidskrifter.

En av Bo Bengtssons huvudambitioner har varit ”--- att åstadkomma en korsbefruktning mellan statsvetenskaplig teori och empiriska frågor kring boende och bostadspolitik”. Han lyckas på ett bra sätt identifiera skärningspunkten mellan stat och marknad. Det är de generella teorierna om välfärdsstaten, demokrati och rättvisa som intresserar honom och som ger perspektiv och spänst åt framställningen. Bengtsson arbetar förtjänstfullt på både makro- och mikronivå. På makronivå återfinns vi idéanalys, strategisk analys och policyanalys. På mikronivå är det enkätmaterial som ofta är den empiriska basen för hans analys. Metodarsenalen anpassas på ett skickligt sätt till de aktuella analysnivåerna.

Bengtssons arbeten om jämförande politik och jämförande metod, liksom hans analys av fallstudiemetoden, håller god klass och vittnar om ett säkert omdöme. Bengtssons intresse för politisk teori är framträdande, vilket torde ha bidragit till

att han förmått formulera en metodologisk helhetssyn.

Det är den rationalistiska teoribildningen som han ser som ett perspektiv och spelteorin, som tillsammans präglar hans vetenskapssyn. Han vill gärna vidareutveckla dessa teorier och för att nå detta mål väjer han inte för att gå i polemik mot de vetenskapliga auktoriteterna på området. Han lanserar en kombination av spelteori och processpåring, som sannolikt har en god utvecklingspotential. Detta gäller också hans plädering för en kombination av historisk processpåring och internationella jämförelser.

Doktorsavhandlingen är på många sätt signifikativ för Bengtssons sätt att arbeta. Vi möter en energisk forskare som reflekterar principiellt och noggrant, som gärna söker en självständig analytisk position och som har förmågan att koppla helhetsgrepp på mycket stora empiriska material. Han är konceptuellt kreativ, men inte alltid en avgränsningarnas mästare då han väljer fokus. Avhandlingen är extensiv och omfattar över 600 sidor och innehåller, liksom delar av Bengtssons övriga produktion, en hel del uppreningar.

Då Bengtsson skriver tidskriftsartiklar visar han att han behärskar också ett komprimerat format, både vad avser logisk struktur, begreppsbildning och empiriska illustrationer. Detta omdöme gäller t.ex. för den utmärkta artikeln *Housing as a Social Right: Implications for Welfare State Theory*, liksom för ett skarpsinnigt teoretiskt arbete som han författat tillsammans med Peter Sommerville, *Constructionism, Realism and Housing Theory*.

Någon gång kan man i Bengtssons produktion också iakttaga den i empiriskt avseende specialiserade forskarens benägenhet att antingen övertolka materialet eller ägna sig åt ”overstretching” då begreppsapparaten konstrueras.

Under senare år har Bengtsson bedrivit forskning om demokrati, inflytande och socialt kapital i bostadsområden och då genomfört två större empiriska projekt med omfattande enkäter som underlag. Sedan 2003 leder Bengtsson ett stort projekt, finansierat av RJ och FAS, med titeln *Etnisk organisering och politisk integration i storstaden*. Som vanligt är Bengtsson generös i sin presentation av infallsvinklar och arbetet innebär en breddning av hans empiriska insatser. Intresset förskjuts från bostadssektorn till andra arenor. Det svenska materialet är hämtat från Stockholm. Intresset för komparation tillgodoses av att projektet ingår i ett europeiskt nätverk vars forskare bedriver motsvarande studier i några andra storstäder. Det är fråga om ett uppslagsrikt komparativt perspektiv.

I en antologi på temat *Föreningsliv, makt och integration* inom ramen för den Integrationspolitiska maktutredningen utvecklar Bengtsson en modell med fyra vägar till politisk integration via föreningsengagemang, varvid han utnyttjar intervjumaterial från det europeiska projektet.

Sammanfattningsvis: Bengtsson visar god förståelse för vad olika typer av empiri kräver av forskaren och hans samlade vetenskapliga produktion gör med sina väl underbyggda konklusioner ett solitt intryck. En kraftfull och energisk forskningsinsats har skapat en progressiv utvecklingskurva. Återstår att kommentera Bengtssons pedagogiska och administrativa meriter.

Pedagogiska meriter

Bengtsson debuterade som akademisk lärare i början på nittioalet, vilket resulterade i en undervisningsinsats som seminarielärare och examinator på B-nivån fram till 1995 på nästan 200 timmar. Undervisningen ägde rum vid den Statsvetenskapli-

ga institutionen i Uppsala. Under perioden 1995 till 2005 var han seminarieledare och uppsatsexaminator på C- och D-nivåerna vid samma institution, varvid han undervisade cirka 700 timmar. Bengtsson har också medverkat på forskarutbildningens metodkurs och då undervisat om teorianvändning, fallstudier och jämförande metod. Ett begränsat antal undervisningstimmar kan registreras vid Högskolan i Gävle/Sandviken. Den totala undervisningsvolymen uppgår till ca. 1200 lektors- och professorstimmar.

När det gäller doktorandhandledning kan noteras att Bengtsson har varit huvudhandledare för två doktorander som ännu inte disputerat och biträdande handledare för fyra doktorander, av vilka två har disputerat. Han har vidare medverkat i interna granskningsgrupper. Han har deltagit i den samhällsvetenskapliga fakultetens forskarhandledarkurs och kurs i pedagogisk utbildning. Vad som även bör tilläggas är att Bengtsson i sin ansökan ansträngt sig att redogöra för sin pedagogiska grundsyn samt medförfattat en rapport om pedagogiskt utvecklingsarbete.

Administrativa meriter

Bo Bengtssons administrativa erfarenheter ligger i huvudsak utanför universitetsmiljön, även om det kan förmodas att han, då han verkade som lärare vid den Statsvetenskapliga institutionen i Uppsala, hade viss egen administration knuten till undervisningen.

Under ett antal år under 80-talet var Bengtsson forskningssekreterare vid SIB. Hans starkaste meritering är dock hans omfattande erfarenhet av forskningsarbete och som ledare av forskningsprojekt. Det är uppenbart att hans administrativa handlag är gott. Projekten är välskötta och tyder på betydande samarbetsförmåga. Bengtssons energi och entusi-

asm inför de uppgifter han tagit på sig förefaller ha haft positiva smittoeffekter på andra projektdeltagare.

På det internationella planet kan nämnas att han framgångsrikt deltagit i ENHR (*European Network for Housing Research*). Han har lett arbetsgrupper inom denna organisation och ansvarat för workshops vid de årliga konferenserna som han flitigt deltagit i.

Detta engagemang, liksom andra inslag i Bengtssons meritlista, tyder på att han fullgott kan undervisa också på engelska.

Bengtsson har varit aktiv som forskningsinformatör och han har också lämnat bidrag till statliga utredningar. Hans kontakter med det omgivande samhället får därför anses vara tillfredsställande.

Li Bennich-Björkman

Li Bennich-Björkman (f. 1960) blev filosofie kandidat vid Uppsala universitet 1984 och disputerade i statsvetenskap vid samma universitet 1991. År 1997 erhöll hon en oavlönad docentur i statsvetenskap vid Uppsala universitet. Vid samma universitet var hon kursassistent för Samhällsvetarlinjen 1984-86, forskarassistent i statsvetenskap 1993-1998 och är sedan 1999 anställd som universitetslektor. Bennich-Björkman var föräldraledig större delen av tidigt 1990-tal. Hon har även vistats utomlands i både Europa och USA som inbjuden gästforskare eller gästlärare. Vid sidan om sin anställning vid Uppsala universitet har hon arbetat som krönikör och ledarskribent vid Upsala Nya Tidning.

Vetenskapliga meriter

Bennich-Björkman har en omfattande publikationslista: fem monografier av vilka tre är på svenska och två på engelska (en kommande), två publicerade tid-

skriftsartiklar i peer-reviewed internationella tidskrifter, fyra tidskriftsartiklar på engelska under peer-reviewed bedömning av vilken en har nyligen accepteras för publicering, femton bokkapitel (med två som kapitel i SOU och fyra på engelska), fyra forskningsrapporter samt nio bokrecensioner för såväl svenska, internationella och populärvetenskapliga tidskrifter och tidningar. Förteckningen över publikationerna innehåller även ett urval av över tio konferenssuppsatser från europeiska, nordiska och svenska konferenser. Räknar vi bort konferenssuppsatserna och bokrecensionerna listar förteckningen tjugosex publikationer.

Bennich-Björkmans forskningskarriär spänner över fem olika områden: (1) kulturpolitik och korporatism; (2) forskningspolitik och organisation; (3) mångkulturalism och etnicitet; (4) socialisation, politisk kultur och normbildning samt (5) postkommunistisk politik. Hon skriver själv att valet av empiriskt forskningsområde har ingått i en medveten forskningsstrategi att förkovra sig empiriskt, teoretiskt och metodologiskt.

Hon skriver uppriktigt att detta medvetna val har kostnader i form av tidsinvesteringar som åtgår för att bygga upp ny kunskap, expertis och forskarnätverk. Samtidigt har Bennich-Björkman lyckats förena dessa olika empiriska fokuseringar med hjälp av ett teoretiskt ramverk kring hur kollektiva kulturer (i hennes fall forskningsmiljöer, skolor, landsting, partier, regeringar, stater) etableras, utövas och förändras.

Hennes forskningssatsning tar sig utryck i en intressant kombination av olika teoretiska perspektiv och ett intressant urval av empiriska studier. Teoretiskt handskas hon med makt, institutionalism, socialt kapital, förändring, politisk kultur och rationellt handlande som används för att

beskriva, förstå och förklara individens positionering i komplexa miljöer (individens betydelse för institutioner, institutioners betydelse för individuellt handlande, spänning mellan individ och struktur, makroorienterade värderingssystem och värderingsförändringar på individnivån). Empiriskt har hon forskat om kulturpolitikens statliga institutionalisering, forskningslivet vid svenska universitet, barnuppföstran, svenska grundskolor, de baltiska staterna, populärkulturen, globalt medborgarskap, den mångkulturella staten och svensk sjukvård. Metodologiskt har Bennich-Björkman arbetat med policyanalys, textanalys, något med kvantitativ analys, men betoningen ligger på intervjumetoden och nu även biografiska elitintervjuer. En metodologisk röd tråd är komparation.

Epistemologiskt betyder hennes teoretiska, metodologiska och empiriska val ett ställningstagande för forskning som "kommer nära människors sätt att tänka och se på världen snarare än att befinna mig högt ovanför denna realitet". Ett annat karaktäristiskt drag är hennes lyhördhet för nya teoretiska rön och "heta" empiriska problem.

Doktorsavhandlingen *Statsstödda samhällskritiker. Författarautonomi och statsstyrning i Sverige* (1991, Tiden) som handlar om relationerna mellan författarna och staten under 1900-talet, framväxten av förvaltningsstrukturer och kopplingen till aktörsanalys är ett gott exempel på denna medvetna vetenskapliga strategi. Avhandlingen präglas av "Uppsala-statsvetenskapens forskningskultur" som utmärker sig inom fältet historisk idéanalys och rationellt handlande. I avhandlingen utvecklar hon denna forskningsprofil genom en teoretisk diskussion av institutionalisering. Avhandlingen visar Bennich-Björkmans förtjänstfulla användning av aktuel-

la teoretiska rön samt hennes förmåga att håller ihop olika teoretiska tråder och ett stort empiriskt material. Denna publikation liksom boken *Innovative Research. The Inner Life of University Departments* (Pergamon 1997) och de flesta andra inlämnade texterna vittnar om hennes förmåga att prestera en teoretiskt styrd och systematisk empirisk undersökning som innehåller intressanta och samhällsrelevanta forskningsresultat.

Bennich-Björkmans nuvarande forskningssatsning om "struktur och aktör" i postkommunistiska stater vidareutvecklar hennes intresse för sambandet mellan individens värderingssyn/handling och samhällsstruktur. Hon tar sig an den aktuella debatten om "culturalists vs. rationalists" t.ex. genom att empiriskt undersöka och jämföra estländare i exil i en homogen kultur med stark välfärdsstat (Sverige) med ett marknadsorienterat invandrarsamhälle (Kanada) och en tredje grupp som är kvar i Estland samt att forska kring "state capture" och korruption i Estland. Bokmanuskriptet *Strangers or Soulmates? Culture, Institutions and the Estonian Interwar Generation* (som vid utlysningstillfället granskades av Palgrave series Political Evolution and Institutional Design) samt flera andra internationella publikationer inom detta forskningsprojekt behandlar frågor om betydelsen av politiskt kulturellt arv, "institutional designing" och informella nätverk för politisk utveckling. Hon utnyttjar tidigare forskning på ett föredömligt sätt och positionerar sina egna resultat i teoridiskussionerna. Hon lyckas dock inte fullt ut att hålla ihop det breda teoretisk perspektivet och en stor mängd data. Bokmanuskriptet kräver i vissa kapitler en skrivomgång till.

Bennich-Björkman har varit framgångsrik i konkurrensen om externa forskningsmedel. En del av hennes veten-

skapliga gärningar är dock beställningsverk. Högskoleverket och Vårdalstiftelsen/Uppsala kommun/Prioriteringscentrum har bland annat finansierat rapportutgivningen.

En text som särskilt bör lyftas fram är bokkapitlet "Dr Spock och medborgardygden", en välskriven, nästan förförisk text om generationernas betydelse för medborgardygder. På ett utmärkt sätt används teoretiska perspektiv och tidigare forskning i en intresseväckande analys av "fun-morality". Samtidigt visar kapitlet några brister i Bennich-Björkmans beläsenhet. Aktuella forskningsrön om risk-samhälle, reflexivitet och behovet av förnyelse inom medlemsorganisationers, som bär upp den representativa demokratin för att möta de nya kraven, saknas i en framställning som annars har fått beröm inom och utanför den vetenskapliga världen.

Sammanfattningsvis: Bennich-Björkman är en mycket driven forskare. Trots föräldraledighet och en benägenhet att inte vilja bli expert inom endast ett empiriskt fält, har hon presterat ett flertal mycket imponerande verk som kombinerar flera teoretiska perspektiv med omfattande empiriska undersökningar. Hon levererar intressanta, samhällsrelevanta och ofta icke-förutsedda forskningsresultat.

Pedagogiska meriter

Li Bennich-Björkman har medverkat i undervisningen sedan 1986. Hon förklarar sin avsaknad av en kurs i universitetspedagogik på följande sätt: "När jag och mina meddoktorander började undervisa förekom överhuvudtaget inga pedagogiska kurser eller någon annan form av träning" och därför har "jag gått den långa vägen" och framförallt genom egna förvärvade erfarenheter och trial and error utvecklats pedagogiskt. Hon har ansträngt sig att

lämna en utförlig redogörelse för sin pedagogiska verksamhet med intyg, smakprov på kursutveckling och reflektioner kring lärarrollen.

Hon har undervisat på samtliga nivåer samt varit handledare inom forskarutbildningen sedan 1995. Sammanlagt har hon undervisat ca 2000 timmar. Hon har även deltagit i pedagogiskt utvecklingsarbete i form av ett projekt i samarbete med den Statsvetenskapliga institutionen i Göteborg och ingått i ett omfattande arbete att lägga om A-kursen under början av 2000-talet.

Läroboksförfattarskap, populärvetenskaplig verksamhet och samverkan med det omgivande samhället ingår i hennes pedagogiska meriter.

Hon har handlett fem doktorander som disputerat. Sammanlagt har hon varit huvudhandledare för två doktorander, ensam handledare för två doktorander och biträdande handledare för två andra doktorander. Vitsordet från studierektorn för forskarutbildning är att Bennich-Björkman är en av de mest engagerade handledarna vid institutionen. Hon har medverkat i interna granskningsgrupper, fungerat som fakultetsopponent och ingått i betygsnämnder.

Administrativa meriter

Bennich-Björkman har haft flera meriterande administrativa uppdrag: studierektor för forskarutbildningen 1996-1997; ansvarig projektledare för ett tvärvetenskapligt forsknings- och utbildningssamarbete mellan flera universitet; projektledare från 1998 för medarbetare och forskningsassistenter; ledamot i Uppsala universitets Samhällsvetenskapliga fakultetsnämnd och dess arbetsutskott 2000-2003; ledamot i Vetenskapsrådet; sakkunnig; ledamot i redaktionskommittén för några

tidskrifter samt granskare för peer-reviewed tidskrifter.

Torbjörn Bergman

Torbjörn Bergman (f. 1957) fick sin fil.kand. från Umeå universitet 1986, disputerade i Umeå 1995 och blev forskarsistent i statsvetenskap 1995-2001. 1999 blev han förordnad som universitetslektor i Umeå. Han blev oavlönad docent 2002 och professor 2005. Under sin doktorandtid var han Fulbright Graduate Exchange Student vid University of Minnesota och Riksdagsstipendiat. Han var gästforskare vid statsvetenskapliga institutionen vid University of California, San Diego 1999-2000.

Vetenskapliga meriter

Sammanlagt trettioåtta texter finns med i Torbjörn Bergmans publikationsförteckning. De innefattar en monografi (doktorsavhandlingen), sex redigerade böcker, ett par tidskriftsnummer av temakaraktär, arton kapitel i redigerade böcker samt fjorton tidskriftsartiklar i peer-reviewed internationella tidskrifter. Vad som kännetecknar Bergmans vetenskapliga produktion är att han forskar tillsammans med en grupp internationellt framstående forskare och ingår som viktig deltagare i ett forskningsnätverk om jämförande parlamentarisk demokrati. De flesta av hans publikationer är samförfattade, skrivna på engelska och till största delen utgivna på ansedda internationella förlag eller publicerade i framstående statsvetenskapliga tidskrifter. Hans produktion inrymmer publikationer också på franska och tyska.

Bergmans vetenskapliga produktivitet är slående och imponerande. Det är inte bara det att han har funnit en bra grupp statsvetare att samarbeta med i konferens-, nätverks- och publikationssamman-

hang. Han har också vara primus motor som t.ex. redaktör för ett temanummer av *Scandinavian Political Studies* (2004) som handlade om parlamentarisk demokrati i Skandinavien och huvudsökande för forskningsmedel från Riksbankens Jubileumsfond för nätverkets vetenskapliga verksamheter. Redaktörerna för *Scandinavian Political Studies* betonar Bergmans betydelse för temanumret: "His contribution has been important to the high quality of this issue." I detta temanummer skriver Bergman tillsammans med Kaare Strom den utmärkta inledningsartikeln "Shifting Dimensions of Citizen Control", som ger en koncis, informativ, kontextualiserad, systematisk och välskrivna översikt över den teoretiska inramningen av nätverkets forskningsprogram. Han skriver en egen artikel om Sverige, som i viss mån påminner om doktorsavhandlingen, *Constitutional Rules and Party Goals in Coalition Formation. An Analysis of Winning Minority Governments in Sweden*.

Redan under doktorandtiden var Bergman en internationellt orienterad forskare. "Formation Rules and Minority Governments", som ingår i avhandlingen, publicerades i *European Journal of Political Research* 1993 och är en text som citeras i flera olika sammanhang. Hans avhandlingsarbete började vid University of Minnesota och han var vid detta tidiga tillfälle deltagare i ECPRs Manifesto Research Group.

I doktorsavhandlingen använde han historisk institutionalism och rationellt handlande för att teoretisera sin forskning om partisystem och parlamentarism. Flera kännetecken på Bergmans sätt att forska framträdde redan då. Han (1) publicerar gärna forskningsrön från delar av stora projekt i internationella tidskrifter, (2) samarbetar med välkända och viktiga forskare, (3) visar att han är expert på sitt

ämne genom sin goda kunskap om tidigare teoretiska och empiriska forskning, (4) har förmågan att hitta ett "unikt" problem inom ett tämligen utforskat område, (4) undersöka sitt forskningsproblem teoretiskt och empiriskt, (5) har förmåga att använda abstrakt teori på ett sofistikerat sätt, (6) integrerar befintliga data och egen insamlade data, (7) använder metodtrianglering samt (8) kan få fram intressanta och relevanta forskningsresultat om Sverige med hjälp av jämförelse med andra länder. Doktorsavhandlingen är ett moget verk.

Sedan doktorsavhandlingen har Bergman skrivit flera samförfattade publikationer som handlar om "parliamentary democracy and the chain of delegation". Varje länk i kedjan studeras noggrant av Bergman och hans forskningskollegor. Vissa av hans egna bidrag i serien visar att han fortsätter att hålla samma forskningskvalitet som i tidigare publikationer. Detta omdöme gäller också hans förmåga att arbeta med stora mängder data, använda tidigare forskning på ett effektivt sätt och leverera klara forskningsresultat. Några alster saknar dock den teoretiska skärpa som karakteriserar doktorsavhandlingen.

Bergman har också involverat andra Umeå-statsvetare i sitt stora nätverk och publikationsprojekt. Ett exempel är att en yngre forskare som bidrog med forskningsassistens ingick i den stora och viktiga publikationen *Accountability in Parliamentary Democracies* (Oxford University Press, 2003) och är medförfattare till några kapitel. Torbjörn Bergman fungerar som en av redaktörerna och ensam kapitel författare och medförfattare. I internationella och numera ibland även i svenska sammanhang är det viktigt vilket författarnamn som kommer först i samförfattade publikationer. En första författare eller "lead author", vars namn bryter bok-

stavsordningen, signalerar vilken forskare som har varit mest betydelsefull i sammanhanget. Bergman förekommer i några fall som första författare till länderorienterade och övergripande analytiska kapitel.

I vissa fall känner man igen resonemangen om Sverige från tidigare texter. I andra fall blir man imponerad över den analytiska insatsen. Boken granskar sjutton västeuropeiska länder utifrån ett institutionellt perspektiv. Den presenterar ett omfattande teoretiskt och empiriskt inriktat forskningssamarbetet med mycket relevanta och generaliseringsbara forskningsrön. Med hjälp av teorier om rationellt handlande, institutionalism och agentskap drar forskargruppen slutsatser om det parlamentariska systemets fördelar och nackdelar i jämförelse med andra styrelseskick. Som få svenskar har Bergman med detta forskningssamarbete ingått i ett "monster project". Boken visar att Bergman och hans kollegor har lyckats hantera ett mycket omfattande empiriskt material.

Bergman har fortsatt att studera parlamentariska system. I en kommande samförfattad artikel i *Government & Opposition* (2006) lanseras uttrycket "contract parliamentarism" för att förklara minoritetsregeringsstyrelsen i Sverige och Nya Zeeland.

Sammanfattningsvis: Bergman har en imponerande vetenskaplig meritförteckning. Hans internationella verksamhet visar hur en svensk forskare som studerar svensk politik både kan nå en internationell publik och vetenskaplig framgång. Dessutom illustreras hans förmåga att forska effektivt och professionellt i påtagligt konkurrensinriktade miljöer.

Pedagogiska meriter

Bergman har undervisat på alla universitetsnivåer men framförallt i forskarutbild-

ningen. Det är uppenbart att hans breda internationella erfarenhet indikerar att han kan undervisa på engelska. Antalet undervisningstimmar framgår inte i ansökningshandlingarna. I grundutbildningen har han undervisat sedan 1990 i kurser som handlar om politisk teori, forskningsdesign och metod. Han har också varit kursansvarig för uppsattsseminarier och har utvecklat kurser. Studierektorn för grundutbildningen intygar att Bergman spelade en central roll i omvandlingen av en kurs om författningsspolitik (tillsammans med juridiska institutionen) som nu utgår ifrån "problem-based learning methods". Han har läst Lärarkunskap steg I och II som ingår i det universitetspedagogiska programmet vid Umeå universitet och ansträngt sig i sin ansökan att förklara sin pedagogiska syn. Han får goda vitsord för sin doktorandhandledning. Sex doktorander i statsvetenskap (tre som huvudhandledare och tre som b-handledare) och en i juridik har disputerat. För tillfället har Bergman två doktorander.

Som en pedagogisk merit bör nämnas att Bergman har engagerat doktorander och postdoc-forskare i sitt forskningsnätverk, forskningsplanering och publikationer samt författat läromedel. Boken *EU och Sverige: ett sammanlänkat statsskick* (2005) författades av statsvetare i Umeå och inkluderar tre doktorander.

Administrativa meriter

Bergmans främsta administrativa merit är hans viktiga roll i det internationella forskningssamarbetet. Han har organiserat vetenskapliga arbetsgrupper och konferenser samt fungerat som projektgranskare för forskningsfinansiärer och för åtta framstående tidskrifter. Han har varit sakkunnig och ledamot i betygsnämnder. Han har också varit framgångsrik med ansökningar om externa forskningsmedel.

Eric K. Stern

Eric Stern (f. 1965) innehar en B.A. och en Master of Social Science examen. Han disputerade 1999 i statsvetenskap vid Stockholms universitet. Han har verkat som lärare och forskare vid universiteten i Stockholm och Uppsala. Han är förordnad som universitetslektor vid sistnämnda universitet. F.n. är han tillförordnad professor vid Försvarshögskolan. Sedan 2004 är han dessutom föreståndare (director) vid CRISMART (*The National Center for Crisis Research and Training*).

Stern presenterar en publikationslista på drygt fyrtio arbeten, bestående av en bok, bokkapitel och tidskriftsartiklar. Han står som ensam författare till tio arbeten. Stern har insänt tio publikationer för bedömning och av dessa har han ensam producerat hälften. Vi möter således en författare som gärna samarbetar med andra forskare. En blick på publikationslistan avslöjar genast att han valt, eller accepterat, att samarbeta med synnerligen välrenommerade vetenskapsmän, såsom Alexander George, Margaret Hermann och Bengt Sundelius.

Ur bedömningssynpunkt aktualiseras då ett klassiskt problem: Hur självständig eller originell är respektive deltagare i ett gemensamt projekt? Det övergripande intrycket i Sterns fall är att han i hög grad har inspirerats och påverkats av sina äldre och mer erfarna kolleger, men att hans egna insatser är betydande och i flera avseenden självständiga. Med kompetens och lyhördhet har han således deltagit i ett internationellt orienterat nätverk av forskare. Möjligen bör Stern i framtiden söka en något friare position som forskare om han skall kunna maximera sin originalitet och i högre utsträckning figurera som "lead author" i kommande texter.

Ett dominerande och karakteristiskt drag i Sterns vetenskapliga produktion är hans intresse för beslutsfattande i krissituationer och krishantering. Efterhand har detta forskningsfält expanderat från beslutsfattande och kommunikation i stressituationer, till organisering av krisprevention och till krisers efterbörd, såsom ansvarutkrävande, inläring och traumatisering.

Även om krisfenomenet varit centralt för Stern bör det slås fast att hans produktion inte är ensidig eller påtagligt smal, utan studierna är perspektivrika och hans aspektseende är nyanserat. Detta omdöme gäller för såväl metodologin som det teoretiska arbetet. Och antalet empiriska fall har efter hand också ökat. Stern markerar via en rad studier sitt intresse för exempelvis komparativ politik, politisk psykologi, miljöpolitik, säkerhetspolitik, terrorism och studier av presidenter. Den internationellpolitiska teoribildningen och begreppsapparaturen präglar dock i hög grad Sterns arbeten, även i de fall som empirin inte berör internationell politik.

Avhandlingen, *Crisis Decisionmaking: A Cognitive Institutional Approach* (1999), är delvis en uppföljning av ett stort forskningsprogram, som bl.a. resulterat i boken *Krishantering på svenska* (1997) som presenterar ett ramverk, konstruerat av Sundelius och Stern, för hur stater hanterar situationer som hotar grundläggande värden och präglas av osäkerhet och högt besluts-tempo.

Särskild uppmärksamhet ägnas åt den lilla, nyligen bildade, gruppens dynamik ("the newgroup syndrome"). I avhandlingen kombinerar Stern en organisations-teoretisk, nyinstitutionell approach med kognitiva aspekter. Det psykologiska perspektivet är välkommet och får extra tyngd när man som Stern adderar ett institutionellt analytiskt tänkande. Ansvariga

aktörers politiska beredskap, planerings- och prognosförmåga får därmed en intressant belysning. Huvudfallet är den svenska krishantering i samband med Tjernobylyckan 1986. Resultaten från huvudfallet jämförs sedan med en studie av den misslyckade amerikanska interventionen i Grisbukten på Kuba 1961. Komparationer görs också med de fall som finns i den databank som upprättats inom forskningsprogrammet *Crisis Management in the Baltic Sea Region*. Möjligen kan det hävdas att de jämförande empiriska applikationerna är väl heterogena och att analysen därmed förlorar något både av sin generaliserande och illustrativa kraft.

De metodologiska kommentarerna i avhandlingen är emellertid genomgående kloka och välavvägda. Slutledningarna är omsorgsfullt formulerade och några övertolkningar förekommer knappast. Stern visar en sympatisk respekt för de etablerade analytiska traditioner och forskare som han refererar till. Han undviker att uppträda i lånta fjädrar. Sammanfattningsvis: Avhandlingen är av god kvalitet. Det empiriska materialet är solitt och vi möter en teoretiskt medveten författare som på ett behärskat sätt försöker utveckla befintlig teoribildning. Hans behandling av grupp-beteende och grupp psykologi är både i teoretiskt och empiriskt avseende klart intresseväckande.

De teoretiska ambitionerna återfinns också i publikationer av senare datum. Behandlingen av nationella trauman, inläringsteorier och teorier om agenda-setting och exekutivt beslutsfattande bör särskilt omnämnas, liksom orsakerna bakom strategisk överraskning. Av betydande intresse är också transitionsstudierna som berör de baltiska staternas krishantering.

Sterns ambition att integrera och jämföra praktikernas och teoretikernas perspektiv är lovvärd och underlättas av att han

förfogar över ett stort antal fallstudier som skapar komparativa möjligheter. Hans förmåga att framställa komprimerade, men ändå kompletta, litteraturoversikter som grund för de analytiska ramverk han vill skapa bör också omnämnas. Någon gång önskar man att Stern kunde vara mer ifrågasättande och mera offensivt söka efter oklarheter och logiska blottor i de framställningar som är föremål för hans intresse.

De teoretiska arbetena är i denna del av Sterns produktion inte alltid särskilt djuplodande, utan ibland är det snarare fråga om idéer som förannonserar en mer fullödig teoretisk insats. En ambitiös insats som syftar till att konstruera ett mer komplett och sammanhängande teoretiskt ramverk kräver oftast ett större utrymme än vad en artikel erbjuder, särskilt om man vill kombinera den teoretiska framställningen med empiriska applikationer.

Sammanfattningsvis: Vi möter en forskare med ett gott professionellt handlag, en egenskap som förfinats genom att Stern, som påpekats ovan, ingått och ingår i ett internationellt nätverk av högkvalificerade forskare. Mot denna bakgrund är det inte ägnat att förvåna att han lyckats publicera sina alster i ansedda, internationella tidskrifter och på välrenommerade internationella förlag. Stern har också varit en flitig deltagare i internationella konferenser.

Pedagogiska meriter

Stern har verkat som akademisk lärare vid Stockholms universitet, Uppsala universitet och Försvarshögskolan. Hans totala undervisningserfarenhet, inklusive en lärarinsats på fem hundra timmar för analytiker och praktiker, uppgår till ca två tusen undervisningstimmar. Han har verkat på samtliga nivåer inom grundutbildningen, vilket ger honom en varierad pedagogisk

erfarenhet. Det har varit fråga om såväl generella översiktskurser i internationell politik och statsvetenskap som kurser på Sterns specialområden såsom kriser och krishantering. Ett stort antal magisterstudenter har haft honom som handledare.

Sterns pedagogiska intresse framgår av att han utvecklat interaktiva undervisningsmetoder. Han har också medverkat vid utformandet och planeringen av pedagogiska fallstudietekniker och rollspel. Stern är säkerligen en god pedagog, vilket inte minst hans meritlista indikerar, men handledarmeriterna på doktorandnivån är inte så tunga. Han hade vid ansökningsstidens utgång ännu inte varit huvudhandledare för någon egen doktorand och ännu har ingen doktorand som Stern varit biträdande handledare för disputerat. Denna omständighet bör dock ses mot bakgrund av att praxis varierar mellan universiteten i landet när det gäller vilka pedagogiska krav som skall gälla för en professor. Av betydelse är också vilken tillgång det finns på doktorander i en tid då nyrekryteringen sviktar. Han lämnar inget intyg om att han har deltagit i någon handledarkurs eller kurs i pedagogisk utveckling och har inte heller redovisat sin pedagogiska grundsyn.

Administrativa meriter

Som noterades inledningsvis är Stern sedan 2004 föreståndare (director) för CRISMART, som är ett internationellt forskningscentrum med ett tjugotal anställda och en årlig budget på ca. tio miljoner kronor. Stern bedömer själv att den administrativa insatsen är likvärdig med en prefekts arbetsbelastning vid en måttligt stor statsvetenskaplig institution.

Under perioden 1998-2000 var han vetenskaplig koordinator för CM Baltic Project. Han hade motsvarande uppdrag 2000-2003 vid *CM Europe Program* and

CRISMART och han var "training director" vid CRISMART mellan åren 2002 och 2004.

Stern är sedan år 2004 tillförordnad professor vid Försvarshögskolan. Det framgår inte av ansökningshandlingarna vilka eventuella administrativa uppgifter som är knutna till denna tjänst.

Sterns administrativa skicklighet är inte obetydlig, men meriteringen ligger i huvudsak utanför universitetsmiljön och omfattar t.ex. inte i någon större utsträckning kursadministrativt ansvar, vilket trots allt får betraktas som en begränsning då det gäller en anställning vid en stor universitetsinstitution med dess många varierande administrativa uppgifter.

En sammanvägning av Sterns prestationer ger vid handen att hans främsta styrka ligger på det vetenskapliga planet. Hans internationella publicering och det internationella forskarsamhällets acceptans av hans produktion visar att denna är av god kvalitet. Under lång tid har han presenterat forskningsresultat som utgör en habil komplettering av en existerande komplex teoribildning om politiska krisfenomen. Förväntningen är nu att Stern kraftsamlar sin forskning på ett nytt teoretiskt och empiriskt område och då gärna förpackar resultaten i ytterligare en monografi.

Anders Westholm

Anders Westholm (f.1955) avlade fil.kand. examen 1979 vid Uppsala universitet och en Master of Arts in Political Science vid University of Michigan, Ann Arbor, 1979. Han avlade fil.dr. examen 1991 vid Uppsala universitet och 1992 erhöll han en oavlönad docentur i statsvetenskap vid samma universitet.

Westholm har under olika perioder varit forskningsassistent, forskare och forskarassistent vid den statsvetenskapliga in-

stitutionen i Uppsala. Sedan 1992 innehar han ett universitetslektorat i statsvetenskap vid Uppsala universitet.

Vetenskapliga meriter

Westholm presenterar en publikationslista som omfattar tjugofyra vetenskapliga skrifter bestående av böcker, tidskriftsartiklar, kapitel i antologier, utredningar och forskningsrapporter. Av de till bedömning insända tio verken är två monografier, varav en är författad tillsammans med två andra forskare. Vidare presenteras tre tidskriftsartiklar, varav en är samförfattad. Återstående skrifter består av bokkapitel och utredningsrapporter, däribland Maktutredningens huvudrapport och studier som publicerats som vetenskapliga förarbeten i Demokratiutredningens serie av forskarrapporter. Flertalet arbeten i den sistnämnda kategorin är samförfattade.

Westholm debuterade som socialisationsforskare och disputerade 1991, då han framlade sin doktorsavhandling *The Political Heritage: Testing Theories of Family Socialization and Generational Change*. Avhandlingen är en utmärkt prestation. Det metodologiska handlaget är säkert, kanske till en del beroende på att avhandlingen hade föregåtts av flera andra arbeten inom opinionsbildningsfältet. I mitten av 80-talet publicerades några högkvalitativa uppsatser som var resultatet av ett samarbete med en välkänd amerikansk socialisationsforskare, Richard Niemi. Westholm lämnade också ett bidrag till en internationell antologi. År 1989 publicerades en forskningsrapport från Maktutredningen, *Medborgarnas makt*. Övriga forskare var Olof Petersson (första författare) och Göran Blomberg. Maktutredningens huvudrapport *Demokrati och makt i Sverige* utkom året efter. I denna medverkade Westholm i sin egenskap av vetenskaplig huvudsekreterare. Han hade då redan varit medan-

svarig för den medborgarundersökning som hade genomförts 1987.

Tio år senare var han huvudansvarig för en uppföljande studie, vilket innebar en förstärkning av undersökningarnas komparativa potential. En andra undersökningsomgång genomfördes ett par år senare. Då kompletterades programmet med en paneldesign. Westholms komparativa ambitioner manifesteras genom hans deltagande i både nordiska och europeiska nätverk, omfattande tolv europeiska länder. Dessa undersökningar är inspirerade och präglade av det tidigare utvecklade, svenska medborgarundersökningskonceptet. Ett annat internationellt erkännande är att Westholm är en av redaktörerna till antologin *Citizenship, Involvement, and Democracy in Europe*. Han är dessutom medförfattare till fyra av bokens kapitel.

I Maktutredningens huvudrapport finns vidare återgiven en undersökning av makteliter för vilken Westholm hade huvudansvaret. Samma ansvar hade han för utredningens intressanta undersökning av näringslivets nätverk.

En utmärkande kvalitet för ovan nämnda arbeten är att de är väl genomarbetade och tekniskt solida. Vi får en komprimerad bild och analys av svensk politik och dess betingelser som vittnar om författarnas, inte minst Westholms, syntetiserande kapacitet och förmåga att producera, överblicka och tolka mycket stora empiriska material. Denna skicklighet kombineras med perspektivrikedom och teoretisk medvetenhet.

Utvärderingar av den svenska demokratis "hälsotillstånd" finns också återgivna i skrifter från *SNS Demokratiråd*, i vilket han var ledamot under tre år i slutet av nittio-talet.

Under det senaste decenniet har Westholm intresserat sig för formella modeller över den representativa demokratis

funktionssätt. Han har därvid kommit att polemisera mot internationella auktoriteter på området. Hans argumentation återfinns bl. a. i den prestigefyllda tidskriften *American Political Science Review*. Det finns flera andra exempel på artiklar, signerade Westholm, i välkända, av forskarsamhället granskade, tidskrifter.

Ett par andra arbeten bör särskilt kommenteras. Den ena är en fyndig artikel som publicerades 1992 och har titeln *Votes for Sale: The Logic of Power in Joint-Stock Companies*. Ett annat är ett bokkapitel i en av Demokratiutredningens forskarvolymer, som han författat tillsammans med Jan Teorell: *Att bestämma sig för att vara med och bestämma; Om varför vi röstar – allt mindre*. En nyanserad analys leder fram till tänkvärda synpunkter på detta demokratiska spörsmål.

Pedagogiska meriter

Som lärare har Westholm verkat vid den Satsvetenskapliga institutionen i Uppsala. Han debuterade i undervisningen som nyantagen doktorand 1979 och den sammanlagda insatsen fram till ansökningsdatum är ca. 2300 timmar varav 2100 timmar utgörs av lektorsundervisning.

Redan 1981 övertog han huvudansvaret för kursen i kvantitativ metodanalys inom forskarutbildningen, som han påverkade i riktning mot mer praktiska metodövningar, delvis mot bakgrund av sina erfarenheter från C-nivån. Forskarutbildningen har reformerats i integrerande riktning med avseende på kvalitativ och kvantitativ analys. Det är lätt att instämma med Westholm när han understryker behovet av att framhäva de metodologiska principer som i grunden förenar kvalitativa och kvantitativa forskningstekniker. Westholm har annars främst spelat en innovativ roll vid reformeringen av de kvantitativa momenten i metodutbildningen.

Från och med 1994 har Westholm koncentrerat sina lärarinsatser till handledning av forskarstuderande och studenter på C- och D-nivå. Han har också varit delansvarig för ett specialseminarium i politisk sociologi. Sedan höstterminen 2005 har han åter huvudläraransvar för institutionens metodutbildning.

Westholm har relativt omfattande erfarenhet som handledare. Han har hittills varit huvudhandledare för sex doktorander, varav fyra hade disputerat vid ansökningstillfället och två förväntades disputera under 2006. Han har också varit biträdande handledare för tre doktorander, varav en har disputerat. Westholm har varit framgångsrik som handledare även när avhandlingarna berört områden som legat utanför hans egna specialområden. Detta tyder på att Westholm håller god klass som handledare, har ett brett forskningsintresse och att han inte är ensidig i sin vetenskapssyn. Han har dock inte lämnat intyg att han deltagit i handledar- och pedagogisk utbildning och inte heller redovisat sin pedagogiska grundsyn.

Westholms vetenskapliga produktion på engelska, jämte de intyg som han bifogat, vidimerar att han väl behärskar också det engelska språket.

Beträffande den tredje uppgiften har Westholm via sitt engagemang i en serie uppmärksammade, forskningsbaserade utredningar, såsom Maktutredningen, Demokratiutredningen och Integrationspolitiska maktutredningen samt i SNS Demokratiråd, utnyttjat möjligheten att sprida forskningsresultat utanför universitetetsvärlden.

Administrativa meriter

Under en femtonårsperiod, 1981 till 1995, var han IT-ansvarig vid den Statsvetenskapliga institutionen i Uppsala. Den första tioårsperioden motsvarade tio måna-

ders heltidstjänst, men under de återstående fem åren intensifierades verksamheten och enligt Westholm själv krävde IT-arbetet då närmast ett heltidsengagemang från hans sida, till förfång för hans forskning.

Westholm var som framgått ovan vetenskaplig huvudsekreterare i Maktutredningen under perioden 1986-1991 och han var särskild utredare på halvtid för den Integrationspolitiska maktutredningen från september 2000 till maj år 2004.

Westholm är tungt meriterad när det gäller forskningsadministration. Som huvud- eller medansvarig har han initierat och genomfört en rad forskningsprojekt. Det är uppenbart att de många forsknings- och utredningsuppdrag som han erhållit, illustrerar det förtroende som forskningsråd och fonder visat honom.

Han har också haft uppgifter i internationella forskarnätverk. Sålunda är han medansvarig för nätverket *Citizenship, Involvement, Democracy, European Science Foundation*. Westholm saknar dock meriter av mera konventionell art, såsom arbete som studierektor, prefekt, stf. eller bitr. prefekt. Slutsatsen blir emellertid att han även i administrativt hänseende är behörig för en professur i statsvetenskap.

Sammanfattningsvis: Anders Westbergs vetenskapliga profil kan karakteriseras på följande sätt. Han är en väl kvalificerad empiriker, som är metodologiskt mångkunnig, men främst arbetar med kvantitativa tekniker. Han är teoretiskt medveten, vilket framgår av hans arbeten inom både den klassiska sociologin och rational-choice-traditionen. Westholm har kreerat formella modeller för den representativa demokratins funktionssätt och därvid inte utan framgång utmanat det internationella etablissemangets på området.

Westholm är en rutinerad lärare och handledare. Han har verkat på olika nivåer inom grundutbildningen och flera av de doktorander som han handlett har disputerat. Hans administrativa kompetensprofil är smalare och koncentrerad till forskningsadministration, en verksamhet som han emellertid skött framgångsrikt.

Urskiljande av huvudkandidater

Som framgått ovan betraktar vi Gaudenz Assenza som icke behörig till den aktuella anställningen. Övriga kvarstående sökande bedömer vi som behöriga. Det återstår att urskilja huvudkandidaterna.

Beträffande Eric Stern ser vi inte honom som en huvudkandidat, trots att vi önskar betona hans samarbetsförmåga och internationella orientering. Hans forskningsinsats är emellertid ännu inte fullt ut lika självständig som de sökande som här benämns huvudkandidater. I jämförelsen med de övriga behöriga sökande är han dessutom mindre pedagogiskt meriterad när det gäller doktorandhandledning.

Efter en sammanvägning av vetenskapliga kriterier såsom bredd, djup, produktivitet, internationaliseringsnivå och publiceringsform samt pedagogisk och administrativ meritering finner vi att Torbjörn Bergman och Li Bennich-Björkman har ett försteg framför övriga kandidater. Anders Westholm är en metodologiskt medveten, kvalificerad statsvetare, men han har en periodvis vikande produktivitet. Hans forskningsprofil är dessutom smalare än f.f.a Bennich-Björkmans.

Bo Bengtsson har en svagare internationell orientering än Bergman och i jämförelse med Bennich-Björkman en smalare forskningsprofil. Hans erfarenhet av administrativt ledarskap vid universitetet är

begränsad. Som doktorandhandledare har han mindre erfarenhet än Bergman och Bennich-Björkman.

Vår slutsats blir således att Torbjörn Bergman och Li Bennich-Björkman bör betraktas som huvudkandidater i den aktuella konkurrensen.

Individuell värdering

Michele Micheletti

Det är glädjande att se att så många kvalificerade forskare har sökt anställningen som professor i statsvetenskap vid Uppsala universitet. Det gäller nu att rangordna de två huvudkandidaterna, Torbjörn Bergman och Li Bennich-Björkman.

Vad gäller den vetenskapliga meriteringen är både Bergman och Bennich-Björkman drivna forskare. De har lett eller ingått i flera framgångsrika forskningsprojekt. De är väl publicerade och engagerade internationellt i såväl forskningsnätverk som konferenssammanhang. En annan gemensam karaktäristik är att de kombinerar ett intresse för teoretisering med gedigna stora empiriska undersökningar. Både Bergman och Bennich-Björkman lyckas få fram vetenskapligt intressanta och samhällsrelevanta forskningsresultat. Jag vill gärna lyfta fram att båda huvudkandidaterna och kanske mer Bergman än Bennich-Björkman engagerar sina medarbetare och doktorander i sina forskningsprojekt. Det är en viktig egenskap för en professor vid ett svenskt universitet.

Vad gäller den pedagogiska meriteringen lägger båda huvudkandidaterna tid på förnyelsearbete, som är ytterligare en viktig egenskap. Båda har också tillräcklig erfarenhet som lärare på alla universitetsnivåer. Bennich-Björkman har dock mer

undervisningserfarenhet och en bredare pedagogisk profil. Hon har i större utsträckning utvecklat en egen pedagogisk grundsyn. Hennes undervisning och engagemang i kursutveckling och kursplanering bekräftas av ett antal rekommendationsbrev. Här har hon ett försteg över Bergman. Båda har också handlett flera doktorander till disputation och får goda vitsord som handledare.

Båda huvudkandidater har goda administrativa meriter, har haft betydelsefulla externa uppdrag och samverkat med det omgivande samhället. Bergmans meriter är dock svagare än Bennich-Björkmans, som bland annat har varit studierektor för forskarutbildningen, ledamot i Uppsala universitets Samhällsvetenskapliga fakultetsnämnd och ledamot i Vetenskapsrådet. Dessa uppdrag ger insikter som är betydelsefulla för en anställning som professor. Hon har ett försteg över Bergman även på dessa områden.

Särskild vikt skall fästas vid den vetenskapliga meriteringen. Under hela sin forskningskarriär har Bergman samarbetat med internationella forskare. Genom detta samarbete har han presterat flera imponerande publikationer, av vilka många är samförfattade. Han har satsat mer på publicering i internationella tidskrifter. Bennich-Björkman började som "solo" forskare och flertalet av hennes publikationer bär endast hennes författarnamn. Dessutom har hon satsat mer på att skriva monografier, som är en viktig merit i sammanhanget. Det finns andra viktiga skillnader i deras forskargärning. Bergman har i huvudsak valt att forska inom ett centralt fält inom statsvetenskap, nämligen jämförande parlamentarism. Han har därmed blivit en god statvetenskaplig expert på detta område. Bennich-Björkman har gjort ett annat medvetet val: hon har vågat att inte bli expert på ett enda område. Det

är imponerande hur hon har lyckats förnya sin forskning till att gälla olika områden och därvid producera flera publikationer av god vetenskaplig kvalitet. Bennich-Björkman är bredare både som teoretiker och empiriker än Bergman. Dessa egenskaper är viktiga för en anställning som professor på en stor institution.

Efter att ha noggrant bedömt de två huvudkandidaternas samlade meriter placerar jag Li Bennich-Björkman före Torbjörn Bergman. Avståndet mellan de båda huvudkandidaterna är något större vad gäller pedagogisk och administrativ meritering och mindre när det gäller den vetenskapliga meriteringen. Min rangordning är som följande:

1. Li Bennich-Björkman
2. Torbjörn Bergman

Karlstad den 29 november 2006

MICHELE MICHELETTI
PROFESSOR I STATSVETENSKAP

Lars-Göran Stenelo

Efter vår gemensamma granskning återsår att rangordna huvudkandidaterna.

Först kan konstateras att Torbjörn Bergman och Li Bennich-Björkman uppvisar ett antal, i stort sett, likvärdiga kvaliteter.

Båda är välorganiserade, energiska och uppslagsrika statsvetare. Texterna är fokuserade och innehåll och resultat aldrig ointressanta. Deras forskning håller jämn kvalitet och deras analytiska överbågen är alltid omdömesgilla. De har visat stor skicklighet i sin planering av olika forskningsprojekt.

Båda är brett ansvarstagande och visar omsorg om både kontinuitet och förnyelse på sina respektive institutioner. De har långvarig erfarenhet av institutionsarbete

och vet vad en modern undervisnings- och forskningsmiljö vid ett universitet kräver. Båda har insett att de pedagogiska, administrativa och vetenskapliga uppgifterna är integrerade. Det är fråga om att ett komplext ansvarsförhållande kräver ett komplett ansvarstagande för såväl grundutbildningens studenter som doktoranderna, liksom för institutionens gemensamma eller kollektiva intresse i övrigt. Beträffande intresset för grundutbildningsfrågor är detta viktigt också för doktorandutbildningen, eftersom den startar med utgångspunkt från de kunskaper och färdigheter som doktoranden förvärvat på grundutbildningsnivån.

Båda har stor undervisningsvana och handledningsrutin och båda har varit verksamma på samtliga akademiska nivåer. Särskilt Bennich-Björkman har en genomreflekterad pedagogisk grundsyn. Hennes stora undervisningsvolym har också betydande innehållslig bredd. Även Bergman kan demonstrera bredd i sin lärgärning.

De har båda skött den tredje uppgiften tillfredsställande. I administrativt avseende har Bennich-Björkman ett försteg.

Följande forskningsmeriter, som delvis är särskiljande för de båda kandidaterna, bör särskilt kommenteras: Det är förtjänstfullt av Bergman att han tillsammans med andra, även juniora, forskare lyft upp fenomenet politiskt ansvar till internationell nivå. Tesen om EU och Sverige som ett sammanlänkat statskick är originellt. Och analysen av ansvarsutkrävande och delegationsförfarande, som Bergman återkommer till i många skrifter, bidrar till vår förståelse av en internationaliserad utveckling av politiken, t.ex. framväxten av ett flernivåsystem med demokratiska prentioner.

Bergman arbetar gärna tillsammans med andra forskare i välorganiserade,

tidsbeständiga arrangemang, medan Bennich-Björkman föredrar en något mer individualiserad forskningsstrategi, vilket dock inte hindrat henne från att delta i projekt med andra forskare. Bergman har under lång tid framgångsrikt arbetat tillsammans med nordiska kolleger och forskare från en rad andra länder. När det därför gäller internationell forskningssamverkan och publicering kan Bennich-Björkman inte mäta sig med Bergman. Det bör emellertid noteras att kanske främst Bergmans internationella produktion har vissa repetitiva drag som resulterar i delvis överlappande publikationer. Hans omfattande komparativa forskning tillsammans med välrenommerade forskare är emellertid sammantaget en mycket kvalificerad prestation.

Bennich-Björkman har, i jämförelse med Bergman, i större utsträckning förnyat sin forskning, vilket för min del har blivit utslagsgivande. Hennes utbrytning från en forskningstradition och etablering på nya forskningsfält har stärkt hennes kompetens. Jag har särskilt noterat att hon då också förmått kraftsamla sin forskningsinsats och författat större verk. Men jag vill betona att också Bergmans forskning präglas av progressivitet.

Efter noggrant övervägande placerar jag Li Bennich-Björkman något före Torbjörn Bergman. Jag vill gärna understryka att jag bedömer avståndet mellan de båda huvudkandidaterna som ringa. Jag föreslår således följande rangordning:

1. Li Bennich-Björkman
2. Torbjörn Bergman

Lund den 29 november 2006

LARS-GÖRAN STENELÖ
PROFESSOR I STATS-VETENSKAP